

Beleidsplan Jeugddiaconaat

2016 - 2020

| DIACONAAL

Hervormde Gemeente Nunspeet

Jeugddiaconie

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1. Inleiding.....	3
Hoofdstuk 2. Terugblik beleidsplan 2011 - 2015	4
Hoofdstuk 3. Organisatie.....	6
Hoofdstuk 4. Diaconaat dóór de jeugd	8
Hoofdstuk 5. Diaconaat vóór de jeugd.....	10

Voorwoord

Mede dankzij de hulp van God is het voor u liggende beleidsplan over jeugddiaconaat in de Hervormde Gemeente Nunspeet tot stand gekomen. Het betreft hier het tweede beleidsplan voor de jaren 2016 tot en met 2020. In dit beleidsplan leest u onder andere hoe het jeugddiaconaat in de kerkelijke gemeente is georganiseerd, wat de taken van de jeugddiakonen zijn en welke doelen de Diaconie met betrekking tot diaconaat dóór en vóór de jeugd voor de komende jaren heeft.

In de achterliggende eerste beleidsperiode (afgelopen vijf jaar) is het jeugddiaconaat dankzij de inzet van jeugddiakonen, jeugdwijkteams, jeugdouderlingen, clubleiding, catecheseleiding, predikanten en vrijwilligers uitgerold in de kerkelijke gemeente. Er is gewerkt aan diaconale bewustwording bij de jeugd en elk jaar is er een diaconaal project met bijbehorend doel uitgevoerd. Er is veel tijd en energie gestoken in het diaconaat dóór de jeugd en dit heeft (redelijk) goed gedraaid. Het is lastig gebleken om een goede invulling te geven aan diaconaat vóór de jeugd. Adviezen om deze vorm van diaconaat te verbeteren, zijn in dit beleidsplan opgenomen.

Wij gaan ervan uit dat het nieuwe beleidsplan voor de komende jaren de Jeugddiaconie helpt om haar taken op een goede wijze uit te voeren. Tevens hopen wij dat dit eraan bijdraagt dat de jeugd met hulp van de jeugdwerkleiders diaconaal handelen in de praktijk, zowel dichtbij als ver weg, laat zien.

Tot slot wensen wij u veel leesplezier toe!

Nunspeet, mei 2016

Paul van den Berg
Bert van den Bosch
Diederick Kolkman
Dik Kroeze

Vastgesteld in de Diaconievergadering van 8 juni 2016 - Hervormd Nunspeet

Hoofdstuk 1. Inleiding

Diaconaat of diaconie is afkomstig van het Griekse woord 'diakonos', dat dienaar betekent. In de Bijbel staat dat het geloof niet alleen uit woorden, maar ook uit daden bestaat. Ons grote voorbeeld hierin is de Here Jezus, die in Zijn tijd op aarde duidelijk stelde dat hij niet gekomen was om gediend te worden maar om te dienen. Jezus hielp de zwakkere mensen, zowel jongeren als ouderen. In de Bijbel ging het om vreemdelingen, slaven, weduwen, wezen en armen. Als volgelingen van Christus zijn wij verplicht om Hem hierin te volgen en dit geldt niet alleen voor de diakenen, maar ook voor de volwassenen én de jeugd¹ van de Hervormde Gemeente Nunspeet. De gehele gemeente wordt opgeroepen om dienend bezig te zijn!

De meeste mensen denken bij diaconie dat arme mensen aan geld worden geholpen. Echter, diaconaat is méér dan financiële hulp, namelijk: het helpen van mensen in nood. Het gaat hierbij om eenzame mensen, vluchtelingen, mensen met hongersnood, verslaafden, daklozen, mensen met een handicap en zieken van jong tot oud.

Diaconaat in de Bijbel kent verschillende aspecten, namelijk: barmhartigheid, gerechtigheid, rentmeesterschap en wederkerigheid. Bij barmhartigheid ben je belangeloos betrokken bij de ander vanuit een innerlijke en liefdevolle bewogenheid. Gerechtigheid is een eigenschap van God en het is Zijn bedoeling dat mensen op deze aarde tot hun recht komen. Naast de zorg voor je naaste is er bij rentmeesterschap de opdracht dat je de schepping (aarde) met respect, verantwoording en toewijding beheert. Bij wederkerigheid voelen wij ons niet méér dan de hulpvrager en zijn we bereid om te leren van de ander én te ontvangen.

In de Hervormde Gemeente Nunspeet neemt de jeugd een belangrijke plaats in. Vanuit het evangelie worden wij gestimuleerd om de jeugd bewust te maken van hun positie in de gemeente. Diaconaat is niet alleen een taak van volwassen gemeenteleden; het hoort in de hele gemeente thuis, dus ook jeugddiaconaat. Het aanleren van een diaconale houding bij de jeugd is een waarde die van essentieel belang is voor het functioneren als christen in de gemeente. Binnen het jeugddiaconaat is een tweedeling te maken, namelijk: diaconaat dóór de jeugd (praktisch handelen) en diaconaat vóór de jeugd (hulp aan jongeren).

Een terugblik op het vorige en eerste beleidsplan over jeugddiaconaat van 2011 tot en met 2015 is in hoofdstuk 2 weergegeven. Vervolgens staat in hoofdstuk 3 beschreven hoe het jeugddiaconaat in de Hervormde Gemeente Nunspeet is georganiseerd. In de hoofdstukken 4 en 5 zijn de doelen voor respectievelijk diaconaat dóór de jeugd en diaconaat vóór de jeugd geformuleerd. Tevens zijn in deze twee hoofdstukken de activiteiten, die bijdragen aan het realiseren van deze doelen in de komende jaren, beschreven.

¹ In dit beleidsplan wordt onder jeugd verstaan: kinderen, tieners en jongeren van 6 tot 18 jaar.

Hoofdstuk 2. Terugblik beleidsplan 2011 - 2015

In het voorjaar van 2011 heeft de Hervormde Gemeente Nunspeet met hulp van de Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond (HGJB) het eerste beleidsplan over jeugddiaconaat opgesteld. Het 'Beleidsplan Jeugddiaconaat 2011 - 2015' heeft in de afgelopen vijf jaar 'houvast' geboden voor de jeugddiakenen en zij zijn met de uitvoering hiervan aan de slag gegaan. In dit beleidsplan zijn onder andere de volgende onderwerpen beschreven:

- doelen van het jeugddiaconaat;
- mogelijkheden om jongeren die in knelsituaties zitten, meer nabij te zijn (diaconaat voor jongeren);
- mogelijkheden om via vooral het bestaande jeugdwerk in de gemeente jongeren te laten groeien in het 'dienen' (diaconaat door jongeren);
- aanbevelingen voor de komende tijd.

Een korte terugblik op de afgelopen beleidsperiode is hieronder per onderwerp weergegeven.

Doelen jeugddiaconaat

Voor wat betreft de doelen is een onderscheid gemaakt tussen diaconaat voor jongeren en diaconaat door jongeren. De twee geformuleerde doelen bij diaconaat voor jongeren zijn helaas niet gerealiseerd. Bij diaconaat door jongeren zijn vijf doelen geformuleerd, waarbij de conclusie is dat slechts twee hiervan (deels) zijn gehaald. Het ene doel betreft het stimuleren en helpen van jongeren om een invulling te geven aan de zin van hun bestaan in relatie tot God, hun naaste en zichzelf. Het andere doel betreft het aanwezig zijn in de leefwereld van jongeren en hen stimuleren en helpen om een diaconale houding en levenswijze eigen te maken. In de hoofdstukken 4 en 5 van dit beleidsplan zijn nieuwe doelen voor de komende vijf jaar geformuleerd, waarin (deels) de doelen uit het vorige beleidsplan terugkomen.

Diaconaat voor jongeren

In het vorige beleidsplan is beschreven op welke wijze de Hervormde Gemeente Nunspeet van betekenis kan zijn voor jongeren met problemen. Hierbij zijn twee hoofdlijnen te onderscheiden, namelijk preventief werk (1) en daadwerkelijke hulp (2). Binnen de wijkgemeenten wordt veel jeugdwerk aangeboden, maar het blijkt lastig om jongeren met problemen goed in beeld te krijgen. Bovendien kloppen deze jongeren niet snel aan bij de leiding. Bij het opstellen van het eerste beleidsplan heeft de Jeugddiaconie een gesprek gehad met de straathoekwerker en de coördinator van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Helaas is hier geen vervolg op gekomen, waardoor de uitwisseling tussen kerk en hulpverleningsinstanties nauwelijks plaatsvindt. Deze instanties zijn ook onvoldoende bekend bij clubleiding, catecheseleiding, ambtsdragers en gemeenteleden. Voor wat betreft daadwerkelijke hulp zijn er vanuit de kerk, voor zover bekend, geen gezinnen en jongeren ingeschakeld voor jongeren die hulp nodig hebben.

Diaconaat door jongeren

Bij deze vorm van diaconaat worden jongeren gestimuleerd om in actie te komen voor mensen die hulp kunnen gebruiken. Het gaat hierbij om mensen die op de gehele aarde wonen (van eigen kerkelijke gemeente tot wereldwijd). In het vorige beleidsplan zijn enkele acties benoemd, waaraan invulling is gegeven. Eén hiervan betreft het versterken van het jeugdwerk in de kerkelijke gemeente. Dit is gelukt en nadat de Jeugddiaconie bij de start van het seizoen 2014 - 2015 weer op volledige sterkte was, hebben zij zich zichtbaar gemaakt in de kerkelijke gemeente én bij de jeugd. Een tweede actie betreft het gemeentebrede project. In de achterliggende beleidsperiode is er door de jeugddiakenen elk seizoen een diaconaal project gekozen en uitgevoerd, waarbij 1 keer per 2 jaar is aangesloten bij het HGJB-project.

Het diaconale project bevatte altijd een doel en soms was dit project gekoppeld aan een thema. Een overzicht van de diaconale projecten die de afgelopen seizoenen binnen de Hervormde Gemeente Nunspeet zijn uitgevoerd, vindt u in onderstaande tabel.

Seizoen	Diaconaal project en doel
2012 - 2013	Voedselhulp Nunspeet - arme gezinnen
2013 - 2014	HGJB - kerk in Nepal
2014 - 2015	Zendingswerker - Bedoeïenen-kinderen in Israël
2015 - 2016	Syrische vluchtelingen dichtbij en ver weg

Bij alle projecten zijn jongeren bewust gemaakt van diaconaal handelen en hebben zij door middel van acties geld ingezameld voor het doel. Met dit geld heeft de jeugd van de Hervormde Gemeente Nunspeet bijvoorbeeld het zomerkamp voor de Bedoeïenen-kinderen in Israël mogelijk gemaakt.

Foto als bedankje in de Sionskerk

Het ontmoetingsdiaconaat betreft een derde actie. Groepjes jongeren in contact brengen met oudere mensen is best lastig en hier is incidenteel invulling aan gegeven. Een voorbeeld is dat meisjes tijdens Kerst bloembakjes hebben gemaakt voor oudere mensen en deze ook hebben weggebracht. Diaconaat verrichten in het buitenland is gerealiseerd, doordat de afgelopen jaren Nunspeetse jongeren mee zijn geweest met reizen naar Letland om daar mensen te helpen. Ten aanzien van de vierde actie over delen en verbreden is voor de jeugdwerkleiders tijdens de jaarlijkse workshopavond van de Stichting Protestants Christelijk Jeugdwerk (SPCJ) aandacht besteed aan jeugddiaconaat.

Aanbevelingen komende tijd

In het vorige beleidsplan zijn denkrichtingen (aanbevelingen) voor de komende tijd voor zowel diaconaat voor jongeren als diaconaat door jongeren opgenomen. Uit de analyse van deze aanbevelingen blijkt dat er de afgelopen jaren veel is gedaan aan diaconaat door jongeren maar weinig aan diaconaat voor jongeren. Het is lastig gebleken om deze vorm van diaconaat verder te ontwikkelen. Het enige dat is gedaan, is een gesprek met de SPCJ.

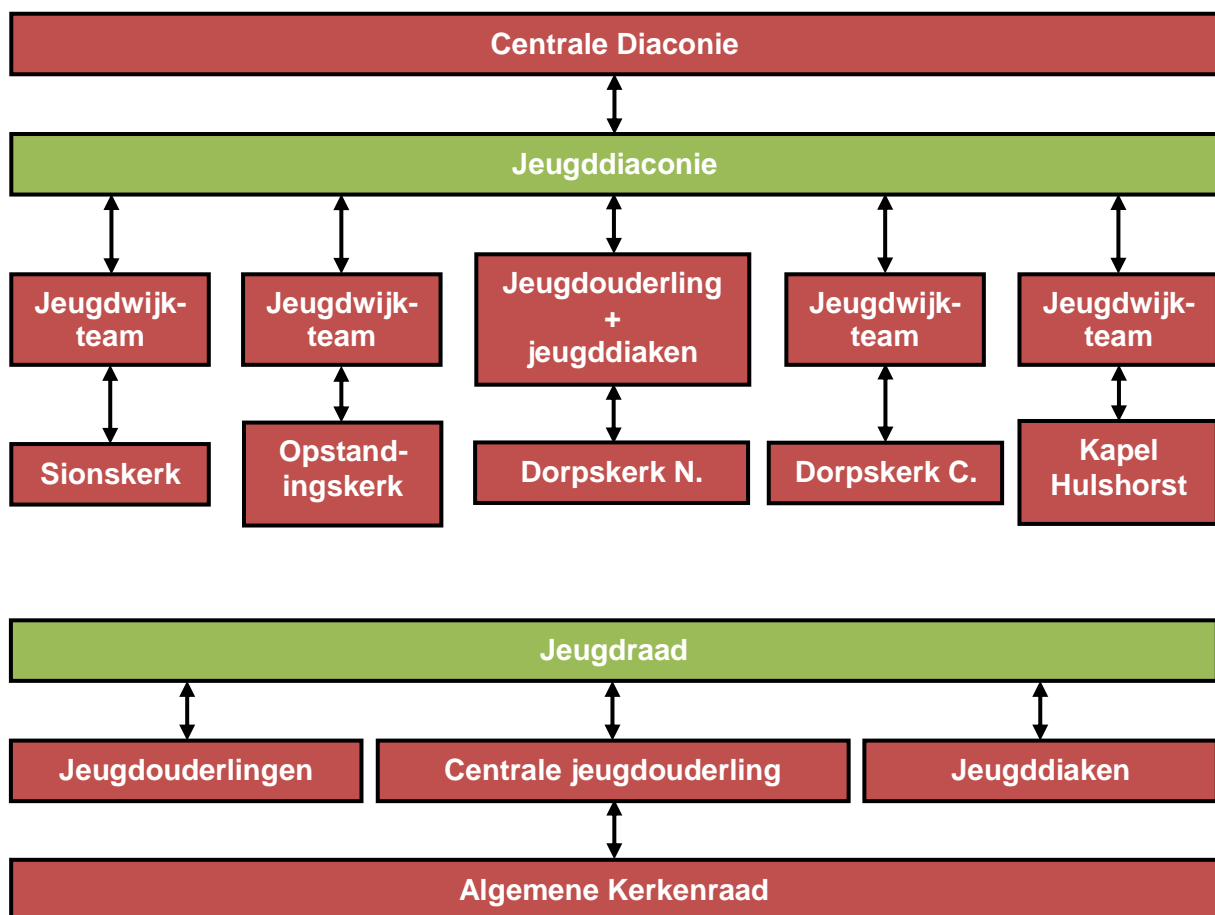
Hoofdstuk 3. Organisatie

Het jeugdwerk en daarmee ook het jeugddiaconaat is wijkgeoriënteerd. In elke wijkgemeente zijn één of twee jeugdouderlingen en één jeugddiaken actief. De jeugddiaken heeft zitting in het jeugdwijkteam en als dit team er niet is, dan stemt de jeugddiaken regelmatig af met de jeugdouderling. De vijf jeugddiakenen zijn vertegenwoordigd in de centrale Diaconie en vormen hieronder de Jeugddiaconie. Gemeentebreed wordt het jeugddiaconaat afgestemd en de jeugddiakenen vergaderen ongeveer 6 keer per seizoen. Een belangrijk onderdeel van hun werk is het jaarlijkse diaconale project.

Eén jeugddiaken is afgevaardigde naar de Jeugdraad en hierin wordt door de centrale jeugdouderling het jeugdwerk gemeentebreed met de jeugdouderlingen en de jeugddiaken afgestemd.

Schema

De organisatie van de Jeugddiaconie en de Jeugdraad binnen de Hervormde Gemeente Nunspeet is hieronder schematisch weergegeven.

Taken jeugddiakenen

Jeugddiakenen zijn in de uitvoering van hun taken niet de personen die ook alles zelf doen en regelen, maar vooral de mensen die coördineren. Zij stimuleren jeugdwerkleiders om het diaconaat bij kinderen, tieners en jongeren (verder) te ontwikkelen. Bij diaconale projecten vervullen de jeugddiakenen vooral een coördinerende rol en ligt de uitvoering in elke wijkgemeente bij de jeugdwerkleiders. De taken van de jeugddiakenen liggen op drie gebieden en deze zijn op de volgende pagina beschreven.

1. Algemeen

- Mede zorgdragen voor het doorgeven van het Woord van God (dienen) aan de jeugd.
- Mede zorgdragen voor het vormgeven van het jeugddiaconaat binnen de kerkelijke (wijk)gemeente.
- Aanspreekpunt zijn voor de wijkgemeente met betrekking tot diaconale projecten en acties door de jeugd en zorgen voor de financiële afhandeling hiervan.
- Zorgen voor een goed beleid van de gemeente met betrekking tot het jeugddiaconaat én het uitvoeren van dit beleid.

2. Diaconaat door de jeugd

- Jeugd stimuleren en helpen een invulling te geven aan de zin van hun bestaan in relatie tot God, hun naaste en zichzelf.
- Mensen die in de gemeente met en voor de jeugd werken, helpen en stimuleren om bij de jeugd een diaconale houding en levenswijze te ontwikkelen.
- Mede zorgdragen voor veilige plekken waar de jeugd, gestimuleerd door elkaar en mensen in de gemeente, diaconale activiteiten ontwikkelt.
- Zorgen voor verdieping van het jeugddiaconaat door het ontwikkelen van een diaconale houding, het uitvoeren van diaconale projecten en het delen van ervaringen in de gemeente.

3. Diaconaat voor de jeugd

- Stimuleren van diaconale activiteiten die ook gericht zijn op de doelgroep 'jeugd', zowel lokaal, regionaal, landelijk als wereldwijd.
- Mede zorgdragen dat op clubs, catechese en jeugdverenigingen aandacht wordt besteed aan diaconale onderwerpen en problemen die bij de jeugd spelen.
- Afstemmen met het jeugdpastoraat over preventie en daadwerkelijke hulp aan jeugd met problemen.
- Jeugd bewust maken dat zij met hulpvragen op financieel en praktisch gebied bij de jeugddiaken terecht kunnen.

Hoofdstuk 4. Diaconaat dóór de jeugd

De jeugd van de Hervormde Gemeente Nunspeet wordt door middel van het jeugddiaconaat geactiveerd om mensen (van kinderen tot volwassenen), zowel dichtbij als ver weg, te helpen en tegelijk zelf daarvan te leren. Hieraan wordt binnen elke wijkgemeente invulling gegeven via het reguliere jeugdwerk, zoals clubs en catechese. De Jeugddiaconie vervult een coördinerende rol en probeert dit op centraal niveau zo goed mogelijk af te stemmen.

De doelen met betrekking tot het diaconaat dóór de jeugd zijn hieronder weergegeven. Per doel zijn ook activiteiten beschreven, die bijdragen aan het realiseren van het gestelde doel.

Elk seizoen gemeentebreed project en één keer per twee jaar HGJB-project

- Jeugdwerkleiders stimuleren om ideeën voor een diaconaal project met bijbehorend doel aan te leveren. Jeugddiaconie kiest vervolgens hieruit een diaconaal project voor de gehele gemeente.
- Diaconaal project met bijbehorend doel aan het begin van het nieuwe seizoen bekend maken bij de clubleiding, catecheseleiding en jeugd, zodat zij dit kunnen opnemen in hun programma's.
- Jeugdwerkleiders stimuleren om met het diaconale project aan de slag te gaan en zelf activiteiten te laten bedenken, zoals geldinzamelingsacties.
- Er wordt een diaconaal project gekozen dat 'behapbaar' is. Het ene jaar is het doel gericht op mensen dichtbij en het andere jaar op mensen ver weg. Een combi van beide in één seizoen is ook mogelijk.
- Voor het slagen van een diaconaal project is het van belang om dit zichtbaar te maken voor de jeugd, bijvoorbeeld voedselhulp.
- Eén keer per twee jaar sluit de Jeugddiaconie zich aan bij het HGJB-project en vertaald dit naar de jeugd van de Hervormde Gemeente Nunspeet.
- Voor, tijdens en na afloop van het diaconale project hierover communiceren naar de gemeente via het kerkblad, de beamer, de weekbrief en de website.

Diaconaal bewustzijn vergroten

- In de kerkdiensten (zowel jeugddienst als eredienst) aandacht besteden aan het jeugddiaconaat, bijvoorbeeld bij de start of gedurende de looptijd van een diaconaal project.
- Jeugdwerkleiders toerusten en stimuleren om de jeugd op clubs en catechese bewust te maken van een diaconale houding.
- Jeugd stimuleren om deel te nemen aan het diaconale project en/of een diaconale werkvakantie in Nederland of het buitenland.
- Jaarlijks een thema-avond met een spreker voor de jeugd op catechese (12 t/m 17 jaar) organiseren, waarbij het om een centraal thema gaat en de avond per wijkgemeente plaatsvindt.
- Contact leggen met Jeugdvereniging NIEK (16-plussers). Gezamenlijk bekijken of er een jaarlijkse thema-avond kan worden georganiseerd en welke mogelijkheden er zijn om de jeugd diaconale activiteiten te laten uitvoeren.

Nadere invulling aan ontmoetingsdiaconaat

- Jeugdwerkleiders stimuleren om de jeugd diaconale activiteiten te laten uitvoeren, waarbij ook aandacht is voor ontmoeting met oudere en kwetsbare mensen.
- Jeugd inschakelen bij diaconale acties, zoals de jaarlijkse Kerstuitdeling (kerstpakketten) en Samen Kerst (initiatief van jongeren).
- Het benaderen van organisaties als Het Venster en Stichting Present om te inventariseren of en welke diaconale activiteiten de jeugd kan uitvoeren.

Jongeren aan het werk in een voortuin tijdens Samen Kerst 2015

Delen en verbreden

- Jeugd en jeugdwerkleiders actief mee laten denken in activiteiten en acties voor het diaconale project, waardoor een diaconale houding bij de jeugd wordt gestimuleerd.
- Jeugdwerkleiders stimuleren om de jeugd diaconale activiteiten in de wijk te laten uitvoeren.
- Het betrekken van de jeugd bij het kiezen van enkele collectiedoelen voor de Diaconie.

Hoofdstuk 5. Diaconaat vóór de jeugd

Onder de kerkelijke jeugd van de Hervormde Gemeente Nunspeet zijn ongetwijfeld ook kinderen, tieners en jongeren die worstelen met problemen, zoals geldschulden en alcohol. Het helpen van deze jeugd vanuit de kerk is best lastig. De eerste signalen komen (als dit al gebeurt) op de avonden van clubs en catechese, omdat de jeugd een vertrouwensrelatie opbouwt met de jeugdwerkleiders. Voor wat betreft het signaleren en hulp bieden heeft het jeugddiaconaat hierin een beperkte rol en het jeugdpastoraat des te meer. De Jeugddiaconie kan natuurlijk wel jongeren met bijvoorbeeld financiële problemen helpen. Uiteraard kan ook de kerkelijke jeugd door middel van diaconale activiteiten iets betekenen voor de jeugd dichtbij en ver weg, die het moeilijk hebben.

De doelen met betrekking tot het diaconaat vóór de jeugd zijn hieronder weergegeven. Per doel zijn ook activiteiten beschreven, die bijdragen aan het realiseren van het gestelde doel.

Oog hebben voor de hulpbehoevende jeugd

- Jeugdwerkleiders stimuleren om de jeugd diaconale activiteiten te laten uitvoeren, die gericht zijn op de hulpbehoevende jeugd, zowel dichtbij als ver weg.
- Jeugd bewust maken dat zij omzien naar de hulpbehoevende jeugd, zowel vrienden en vriendinnen als niet-vrienden en niet-vriendinnen.
- Signaleren van jeugd met financiële problemen en als Jeugddiaconie een helpende hand bieden. Per geval zal dit worden beoordeeld.

Inventariseren van problemen en het geven van voorlichting

- Jeugddiaconie gaat gesprekken aan met Straathoekwerk Nunspeet en het Centrum voor Jeugd en Gezin om te inventariseren met welke problemen jongeren te maken hebben. Tevens wordt met deze organisaties verkend wat we voor elkaar kunnen betekenen.
- Tijdens thema-avonden op catechese en jeugdverenigingen wordt over de geïnventariseerde problemen voorlichting gegeven aan de jeugd.
- Jeugdwerkleiders worden toegerust met informatie over problemen bij de jeugd, zodat zij eerder problemen kunnen signaleren en het gesprek kunnen aangaan. Op de clubs en catechese is vaak een vertrouwensrelatie tussen de jeugdwerkleiders en de jeugd.

Preventief werk en daadwerkelijke hulp aan de jeugd

- In alle wijkgemeenten wordt goed en gevarieerd jeugdwerk aangeboden.
- Voor de jeugdwerkleiders wordt een sociale kaart gemaakt, waarop praktische tips voor het omgaan met probleemsituaties en contactgegevens van professionele hulpverleningsinstanties staan vermeld. Dit zal samen met de Jeugdraad worden opgepakt.
- Bij de uitwerking en implementatie van het jeugdpastoraat per wijkgemeente wordt bekeken hoe de rolverdeling tussen het jeugdpastoraat en jeugddiaconaat is. Wie moet wat gaan oppakken en waarin kunnen we elkaar versterken?
- Ten aanzien van daadwerkelijke hulp aan jeugd met problemen wordt binnen de kerk geïnventariseerd of er gezinnen en jongeren zijn die hier invulling aan willen geven.